

SPOLEČNÉ PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDŮ VLÁD ZEMÍ VISEGRÁDSKÉ SKUPINY

PRAHA, 4. ZÁŘÍ 2015

My, předsedové vlád zemí Visegrádské skupiny, na setkání v Praze dne 4. září 2015 u příležitosti mimořádného summitu Visegrádské skupiny k migraci přijímáme následující Společné prohlášení:

Země Visegrádské skupiny vyjadřují hluboké politování nad ztrátou životů tisíců lidí v kontextu současné migrační situace v Evropě. Zdůrazňují, že migrační toky představují komplexní a závažnou výzvu pro EU a její členské státy. Maďarsko patří mezi ty státy, které jsou nejvíce vystaveny migračním tlakům a dotčeny jejich dopady. Předsedové vlád České republiky, Polska a Slovenské republiky proto znovu vyjadřují svoji plnou podporu Maďarsku při vypořádávání se s touto výzvou. Jako výraz své solidarity jsou předsedové vlád připraveni poskytnout Maďarsku další pomoc.

Země Visegrádské skupiny prohlašují, že budou pokračovat v plnění svých povinností v rámci acquis EU včetně odpovědnosti za ochranu vnějších hranic EU a schengenského prostoru. Země Visegrádské skupiny zdůrazňují, že za současných nanejvýš naléhavých okolností se musí EU soustředit na konstruktivní dialog vedoucí k efektivní společné akci a vyvarovat se vzájemných obviňování.

Země Visegrádské skupiny uznávají, že všechny členské státy by měly přispět k hledání adekvátních a efektivních dlouhodobých řešení, neboť migrační toky jsou pociťovány s rostoucí naléhavostí napříč celou Unií. V duchu sdílených evropských hodnot humanismu, solidarity a odpovědnosti se země Visegrádské skupiny průběžně aktivně zapojují do procesu definování a provádění řady opatření reagujících na migrační výzvy.

Země Visegrádské skupiny trvale zdůrazňují, že efektivní řízení příčin migračních toků je klíčovým prvkem. Akční plán EU obsažený v červnových závěrečích Evropské rady poskytuje v tomto ohledu dobrý základ. Dosavadní pokrok v jeho implementaci však není dostatečný. Země Visegrádské skupiny proto vyzývají k jeho urychlenému provedení. Země Visegrádské skupiny vyzývají Evropskou komisi, aby na mimořádném zasedání ministrů vnitra EU dne 14. září podala přehled doposud podniknutých aktivit a prezentovala realizovatelná opatření za účelem efektivního snížení, případně zastavení „pull“ faktorů.

Země Visegrádské skupiny prohlašují, že jsou plně připraveny posílit své závazky v tomto ohledu a přispět ke společným krokům EU, především prostřednictvím:

- Posílení bilaterální asistence a schémat pomoci se zvláštním ohledem na země tranzitu a původu:
 - pomoc zvláště ohroženým skupinám (např. sirotci; lidé, kteří utrpěli zranění; rodiny s dětmi);
 - finanční a materiální pomoc zemím s významnou populací uprchlíků (Turecko, Jordánsko, Irák/Kurdistán, Libanon, včetně uprchlických táborů, a tranzitní země západního Balkánu);
 - podpora posílení spolupráce s kandidátskými a potenciálně kandidátskými zeměmi v kontextu přístupových jednání;
 - relevantní projekty a programy zaměřené na stabilizaci.
- Poskytnutí expertů a technického vybavení pro:
 - ochranu vnější hranice EU (včetně agentury Frontex a bilaterálně nejvíce postiženým státům);
 - azylovou proceduru a relevantní podpůrné akce (včetně EASO a tzv. hotspots);
 - asistenci k ochraně hranic a řízení migrace zemí západního Balkánu.
- Plného využití potenciálu zahraniční rozvojové spolupráce v migračních aspektech; země Visegrádské skupiny prozkoumají možnost dalšího navýšení bilaterální rozvojové pomoci pro země původu a tranzitu pro období 2016/17.
- Posílení finanční, technické a expertní účasti na misích Společné bezpečnostní a obranné politiky EU proti sítím pašeráků a převaděčů.
- Zesílení postihu a boje proti pašerákům a převaděčům na národní úrovni stejně jako zintenzívnění policejní spolupráce a spolupráce zpravodajských služeb.
- Pokračování v podpoře mezinárodní koalice bojující proti Da'esh v Iráku a Sýrii a poskytnutí prostředků (politických, vojenských a humanitárních) přispívajících ke snahám koalice a ke stabilizaci Iráku jakožto hmatatelných forem postihování příčin migračních tlaků.

Země Visegrádské skupiny znovu zdůrazňují, že by diskuse o těchto otázkách na úrovni EU měla pokračovat komplexním a vyváženým způsobem a na základě plné implementace závěrů dubnové a červnové Evropské rady. Země Visegrádské skupiny vyzývají Evropskou komisi, aby mobilizovala relevantní zdroje a koordinovala aktivně všechny relevantní politiky a nástroje EU tak, aby mohly být plně využity, posíleny, zlepšeny a sladěny s národními politikami a nástroji.

Země Visegrádské skupiny jsou přesvědčeny, že hlavní prvky společného přístupu EU v nadcházejících měsících by měly zahrnout především:

- Rychlé a plné provedení závěrů Evropské rady.
- Náležitý důraz na další dimenze migračních výzev – vzhledem k dynamické povaze migračních toků by neměl být přístup EU omezen pouze na oblast Středomoří, ale musí adekvátně odrážet migrační cestu přes západní Balkán a východní migrační cestu, což zahrnuje i více vyváženou distribuci finanční pomoci. Fungování hraničních kontrol v oblasti Středomoří musí být vylepšeno tak, aby byl omezen negativní dopad na migrační cestu západního Balkánu.
- Efektivní kontrolu a ochranu vnějších hranic EU – společné operace vedené agenturou Frontex by měly doplnit stávající národní schopnosti v nejméně postižených členských státech s vědomím skutečnosti, že legislativní rámec EU jasně stanoví odpovědnost každého členského státu za ochranu vnějších hranic EU a schengenského prostoru jakýmkoli vhodnými prostředky v rámci práva EU.
- Plnění právních povinností všemi členskými státy a dostání odpovědností institucemi EU – to se týká úplného a přesného plnění stávajícího azylového acquis se zvláštním zřetelem k dublinskému nařízení, funkčního systému registrace a efektivní návratové politiky včetně vytvoření společného seznamu bezpečných třetích zemí. Evropská komise by měla bezodkladně představit návrh tohoto seznamu.
- Zachování dobrovolné povahy solidárních opatření EU – tak může každý členský stát stavět na své zkušenosti, osvědčených postupech a dostupných zdrojích; principy dohodnuté na nejvyšší politické úrovni včetně závěrů Evropské rady musí být respektovány; jakýkoliv návrh mající za cíl zavedení povinných a trvalých kvót pro solidární opatření by byl nepřijatelný.
- Rychlou implementaci tzv. hotspots v souladu se závěry červnové Evropské rady – tzv. hotspots měly by být nedílnou součástí procesu registrace, dokumentace, screeningu (včetně řádné identifikace osob, které splňují azylová kritéria, a ekonomických migrantů) a návratů nelegálních migrantů. Vytvoření tzv. hotspots musí být nejvyšší prioritou, aby bylo zajištěno rychlé provedení relokačních schémat. Další struktury na bázi tzv. hotspots by měly být s asistencí EU okamžitě ustanoveny v nejméně postižených tranzitních zemích mimo EU podél migrační cesty západního Balkánu.
- Zesílený boj proti organizovanému zločinu a pašeráctví – EU a členské státy musí přistoupit k rázné akci proti organizátorům ilegální migrace těžícím z této lidské tragédie, včetně stávajících misí Společné bezpečnostní a obranné politiky EU. Tato snaha by měla být komplexní a měla by zahrnovat mimo jiné aktivnější přístup k souvisejícím jednáním v rámci Organizace spojených národů.

- Zintenzivněnou spolupráci s mezinárodním společenstvím v otázce ilegální migrace – především s Organizací spojených národů, Africkou unií a Ligou arabských států.
- Aktivnější příspěvek k řešení situace v Libyi, Sýrii a na Blízkém východě – EU a členské státy by měly posílit své diplomatické aktivity a vyjednávací úsilí na všech stranách, včetně Organizace spojených národů, vedoucí k mírovému a trvalému řešení a následné stabilizaci, obnově a rekonstrukci. Tyto snahy by měly mít za cíl zahrnutí všech relevantních světových aktérů včetně Spojených států amerických a Ruské federace.
- Dlouhodobé řešení situace – EU a členské státy by měly navýšit svoji rozvojovou asistenci zemím původů a tranzitním zemím, zajistit, aby pomoc byla dobře zacílená a zaměřená na výsledky (kondicionality) a apelovat na všechny relevantní světové aktéry, aby se k tomuto úsilí připojili. EU a členské státy by také měly zintenzivnit se zeměmi původu a tranzitními zeměmi svoji spolupráci v otázkách prevence a boje s nelegální migrací, stejně jako při potírání příčin migrace (např. projekty zaměřené na vzdělávání, vytváření pracovních příležitostí či malé a střední podnikání).
- Readmisní dohody s klíčovými zeměmi by měly být naplněny co nejdříve, aby byl zaveden společný Evropský program navrácení, a to bez prodlení, pod vedením agentury Frontex a v přímém spojení se vznikem tzv. hotspots.
- Konference v Budapešti věnovaná migrační trase západního Balkánu a konference ve Vallettěby měly přinést hmatatelné výsledky a vést v tomto ohledu k efektivním opatřením.

Toto společné prohlášení bude sloužit jako základ pro koordinovanou pozici zemí Visegrádské skupiny před mimořádným zasedáním ministrů vnitra EU 14. září 2015 a před říjnovou Evropskou radou.